

شرح دعای سحر

۴

۱۳۴۷ شمسی
زبان عربی

این کتاب به زبان عربی در شرح و تفسیر دعای سحر نوشته شد. امام خمینی در این اثرشان به نظرهای استاد خود مرحوم آیت الله شاه آبادی اشاره‌های متعددی کردند. کتاب پس از اصلاح و مقابله با نسخه‌های موجود در موسسه تنظیم و حفظ آثار امام خمینی (ره) منتشر شد. شایان ذکر است نهضت زنان مسلمان کتاب را با ترجمه سیداحمد قهری چاپ کرده است.

مناهج الوصول الی علم الاصول

۵

۱۳۴۹ شمسی
زبان عربی

امام خمینی این مبث را که نخستین مبث علم اصول است، تالیف کرد. این کتاب برای اولین بار به همراه توضیحات، پاورقی‌ها و فهرست آیات، روایات، اعلام و اماکن منتشر شده است. امام خمینی این مبث را به یک مقدمه و چهارده فصل تقسیم و در پنج مقصد بیان کرده است و در مقصد نهایی بحث مطلق و مفید را بیان می‌کند.

تفسیر سوره حمد

۶

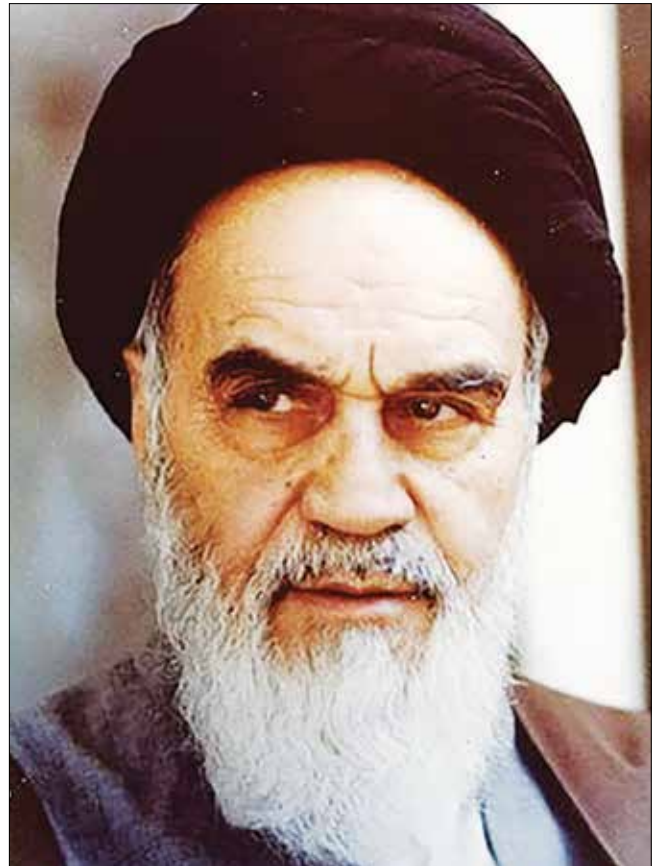
۱۳۵۸ شمسی
زبان فارسی

تفسیر امام بر فاتحه‌الکتاب مشحون از نکات دقیق لطایف عرفانی است. این اثر در چهار بخش با عناوین، تفسیر سوره حمد از کتاب (سر الصلوه) تفسیر حمد از کتاب (آداب الصلوه) دروس تفسیر سوره حمد و اشارات تفسیری درباره سوره حمد از سایر آثار امام (ره)، تنظیم و در اختیار علاقه‌مندان قرار گرفته است.

ضعیف و ناتوان است، پاسخ می‌دهند و در همین رابطه اشاره می‌کنند که الفئات دشمنان در ایجاد زمینه لازم برای جدایی دین از سیاست حتی در حوزه‌های علمیه نیز اثر کرده است؛ به طوری که اگر کسی بخواهد درباره حکومت اسلامی سخن بگوید، باید تقیه کند. امام خمینی با اشاره به ضعف‌های داخلی و خودباختگی در برابر تمدن جدید که رهاورد تبلیغات استعمارگران بوده است، به حوزه‌ها و طلاب جوان و اندیشمندان اسلام هشدار می‌دهند که با جدیت تمام به وظایف سیاسی و اجتماعی خویش همت گمارند، و فریب این نقشه‌ها و شبهه‌ها را نخورند زیرا اسلام با پیشرفت مادی مخالف نیست و مشکلات اجتماعی راه‌حل‌های اخلاقی و اعتقادی می‌خواهد و اسلام دینی است جامع که قادر است تمامی مشکلات را حل کند؛ مشروط به آنکه اندیشمندان و علمای اسلام به تلاش برخیزند. امام خمینی با بیان این واقعیت مسلم تاریخی که پیامبر اکرم (ص) خلیفه تعیین کرده است، این سوال را مطرح می‌کند که آیا تعیین خلیفه برای بیان احکام است؟ بیان احکام که خلیفه نمی‌خواهد. خلیفه برای حکومت است، برای اجرای مقررات و قوانین است. در اینجا مهم این است که ما به ضرورت تشکیل حکومت اسلامی معتقد شویم و در این صورت است که جایگاه خلیفه روشن می‌شود.

امام خمینی پس از بیان مستدل ضرورت حکومت اسلامی، به سابقه تاریخی انحراف از این اصل که به عصر بنی‌امیه بازمی‌گردد و در دوران بنی‌عباس ادامه می‌یابد، اشاره می‌کنند. با این بیان که روش آنان در حکومت، شیوه‌ای ضداسلامی و به صورت نظام شاهنشاهی ایران و امپراتوری روم و فراعنه مصر بود و در دوران‌های بعد نیز به همان اشکال غیراسلامی ادامه یافت. حضرت امام تاکید می‌کند که عقل و شرع بر قیام برای تغییر این وضع حکم می‌کنند، پس وقوع یک انقلاب سیاسی ضرورت می‌یابد و علاوه بر ضرورت جلوگیری از حکومت طاغوتی و لزوم ایجاد زمینه لازم برای حکومت اسلامی و پیاده شدن احکام اسلام، لزوم وحدت امت اسلامی که بر اثر عوامل گوناگون داخلی و خارجی دچار تفرقه شده و نیز لزوم نجات مردم مظلوم و محروم که از تکالیف الهی مسلمین و به خصوص علما است، انجام یک انقلاب سیاسی را ضروری می‌سازد. امام خمینی در ادامه با ذکر روایتی از فضل بن شاذان در فلسفه تشریح حکومت، به لزوم تشکیل حکومت از نظر اخبار و روایات می‌پردازد.

بخش مهمی از کتاب «ولایت فقیه» به بیان فرق حکومت اسلامی با سایر حکومت‌ها اختصاص یافته و به این نکته اشاره شده است که حکومت اسلامی نوع خاصی از حکومت مشروطه است یعنی مشروط به قوانین اسلام؛ بدین جهت از نظر امام خمینی، وظیفه قوه مقننه و مجالس قانون‌گذاری، در واقع برنامه‌ریزی برای وزارت‌خانه‌های مختلف و تشکیلات حکومت در محدوده احکام اسلامی است، نه قانون‌گذاری مصطلح در سایر حکومت‌ها. امام خمینی در ادامه مباحث ولایت فقیه به شرایط زمامدار که مستقیماً ناشی از طبیعت طرز حکومت اسلامی است، اشاره می‌کند و می‌فرماید: پس از شرایط عامه مثل عقل و تدبیر برای زمامدار ۲ شرط اساسی وجود دارد که عبارتند از: علم به قانون و عدالت.

امام خمینی در این کتاب برای تشکیل حکومت اسلامی در دوره غیبت امام زمان (عج) دلایلی را آورده است: لزوم موسسات اجرایی، سنت و رویه پیامبر اسلام (ص) در تشکیل حکومت و تعیین حاکم برای پس از خود، ضرورت استمرار اجرای رویه امیرالمؤمنین علی بن ابی‌طالب (ع) در اداره حکومت، ماهیت و کیفیت قوانین اسلام که بسیاری از قوانین آن بدون حکومت قابل اجرا نیست، احکام مالی از قبیل خمس و جزیه و خراج و زکات، احکام دفاع ملی، احکام احقاق حقوق، احکام جزایی از جمله دلایل تشکیل حکومت اسلامی ذکر شده است

به‌سر می‌برد و می‌خواهد از طریق روحانیون علیه رژیم شاه اقدام کند. برخی نیز شایعه کردند که آیت الله خمینی درصدد تشکیل حزب حکومت اسلامی است؛ در ترجمه به زبان عربی مشکلاتی پیش آمد. مترجمان ماهر به سبب شایعاتی که ایجاد شده بود، حاضر به ترجمه دروس به زبان عربی نبودند سیدحمید روحانی به یکی از اعضای ارشد حزب الدعوة عراق گفته بود چون این موضع‌گیری‌ها به نفع شوروی است، از ترجمه آن معذور هستیم. ملی‌گراها و کمونیست‌های ایرانی در قبال این کتاب سکوت کردند. به گفته سیدحمید روحانی صادق قطب‌زاده گفته بود بعضی از نظرات امام در حکومت اسلامی از نظر جهان امروز در خور پذیرش نیست و نمی‌توان آن را عرضه کرد. رژیم شاه انتشار این جزوه را ممنوع اعلام کرد و برخی از روحانیانی که بحث حکومت اسلامی را در منبر مطرح می‌کردند، تحت تعقیب قرار می‌گرفتند. به دنبال انتشار این کتاب طرفداران امام خمینی انگیزه بیشتری برای مبارزه پیدا کردند و نوارها و جزوه‌های این دروس توزیع کردند.

امام خمینی در کتاب «ولایت فقیه» با عنایت و تاکید بسیار، اصل «ولایت» - که اساس و پایه تمام وظایف است - به خصوص ولایت در امر حکومت و جنبه‌های سیاسی آن را مورد بررسی قرار داده‌اند؛ و در این باب علاوه بر تبیین عوامل سیاسی و اجتماعی که سبب شده است این مهم‌ترین موضوع اسلامی مورد بی‌اعتنایی قرار گیرد، ضمن بحث‌های استدلالی بر همان روش متقن فقهی، به برنامه‌ریزی عملی برای تحقق ولایت فقیه در امر حکومت با طرح کردن راه‌های مشخص و قابل عملی نیز توجه داشته‌اند. حضرت امام در این کتاب ابتدا به نقشه‌های دشمنان که برای نابودی اسلام به معرض اجرا گذارده شده، اشاره می‌کنند و با بیانی مستدل به شبهاتی از قبیل اینکه اسلام در عصر تمدن و صنعت قادر نیست جامعه را اداره کند یا اینکه موازین حقوقی آن برای حل مشکلات جامعه